

PATVIRTINTA

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir
nemokumo valdymo tarnybos prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
direktoriaus 2016 m. rugsėjo 19 d.
įsakymu Nr. V2-13

**34-OJO VERSLO APSKAITOS STANDARTO „SEGMENTŲ ATSKLEIDIMAS
FINANSINĖSE ATASKAITOSE“ METODINĖS REKOMENDACIJOS**

Parengtos [pagal standarto redakciją, galiojančią nuo 2010 m. sausio 1 d.](#) (Žin., 2009, Nr. 159-7270)

Paryškintu šriftu spausdinamas verslo apskaitos standarto tekstas. Po standarto punktais pateiktos rekomendacijos nėra standarto dalis. Rekomendacijos ir pavyzdžiai nepakeičia standarto nuostatų, o tik paaiškina, kaip jos taikomos praktiškai.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti informaciją apie segmentus ir jos pateikimo tvarką finansinėse ataskaitose. Nustatyta informacija jos vartotojams padėtų geriau suprasti įmonės veiklos rezultatus, įvertinti riziką ir susidaryti teisingą nuomonę priimant sprendimus.

Dalis įmonių gamina skirtingų rūšių produkciją, parduoda įvairias prekes ir (ar) teikia įvairios paskirties paslaugas arba vykdo veiklą skirtingose vietovėse. Dažniausiai skirtingų rūšių arba skirtinguose regionuose vykdomos veiklos pelningumas, rizika ir plėtros galimybės taip pat yra skirtingos. Tokiu atveju segmentų išskyrimas padeda finansinių ataskaitų informacijos vartotojams geriau suprasti įmonės ar įmonių grupės veiklos specifiką, įvertinti investavimo riziką.

Pelningumas yra suprantamas kaip įmonės veiklos efektyvumo rodiklis, gaunamas uždirbtą pelną lyginant su tam tikru pasirinktu elementu – pardavimo pajamomis, nuosavu kapitalu, turtu ir pan. Verslo rizika suprantama kaip rizika dėl neapibrėžtų ateities įvykių nepasiekti tokių rezultatų, kokių įmonė tikisi.

---

1 pavyzdys

Įmonė „A“ toje pačioje šalyje vykdo skirtingų rūšių – B ir C – veiklą. Įmonė „A“ toje šalyje turi išimtinę teisę vykdyti B veiklą išskirtinėmis sąlygomis, o C veiklą vykdoma konkurencinėmis sąlygomis. Finansinėse ataskaitose galėtų būti pateikiama informacija apie šias veiklos rūšis, kad finansinių ataskaitų informacijos vartotojai galėtų suprasti jų įtaką visos įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams.

---

2 pavyzdys

Įmonės „A“ pagrindinė veikla yra prekyba automobilių dujomis. Ji turi kelias dujų degalines. Be to, įmonė „A“ turi dirbtuves, kuriose montuoja automobilių dujų įrangą. Šias dvi veiklos rūšis įmonės pagrindiniai vadovaujantieji darbuotojai laiko atskirais segmentais. Jeigu savo nuožiūra įmonė „A“ nuspręstų finansinėse ataskaitose pateikti informaciją apie segmentus, tada aiškinamajame rašte ji turėtų pateikti informaciją apie juos, kad finansinių ataskaitų informacijos vartotojams būtų aiškesnė šių segmentų įtaka įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams.

Įmonių grupėje gali būti labai skirtingą veiklą vykdančių įmonių, todėl konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose naudinga išskirti segmentus. Jeigu įmonių grupės įmonės vykdo skirtingą veiklą, konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose segmentas gali būti atskiros įmonės arba kelių įmonių veikla.

---

3 pavyzdys

Įmonių grupę sudaro finansines, investicines ir kelionių organizavimo paslaugas teikiančios įmonės. Šios veiklos rūšys yra labai skirtingos, todėl jos galėtų būti išskirtos į atskirus segmentus. Finansinėse ataskaitose turėtų būti pateikiama informacija apie šiuos segmentus, kad vartotojai galėtų suprasti, kokią įtaką segmentų veikla daro visos įmonių grupės veiklos rezultatams.

---

2. Standartą turi taikyti viešojo intereso įmonės. Viešojo intereso įmonė yra suprantama kaip visuomenei svarbi dėl savo veiklos masto, pobūdžio ar klientų skaičiaus. Šiame standarte viešojo intereso įmonė suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos audito įstatyme (Žin., 1999, Nr. 59-1916; 2008, Nr. 82-3233).

Pagal Lietuvos Respublikos audito įstatymo redakciją su pakeitimais, priimtais iki 2011 m. balandžio 12 d., viešojo intereso įmonė yra:

- 1) akcinė bendrovė, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje;
- 2) bankas ir Centrinė kredito unija;
- 3) finansų maklerio įmonė;
- 4) kolektyvinio investavimo subjektas, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme, pensijų fondas, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme, ir profesinių pensijų fondas, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatyme;
- 5) kolektyvinio investavimo subjektų ir (arba) pensijų fondo (fondų) valdymo įmonė ir pensijų asociacija;
- 6) draudimo įmonė ir perdraudimo įmonė;
- 7) Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas ir reguliuojamos rinkos operatorius.

Viešojo intereso įmonė visada turėtų būti suprantama taip, kaip apibūdinama naujausioje aktualioje Lietuvos Respublikos audito įstatymo redakcijoje.

3. Jei įmonė savo nuožiūra nusprendžia arba teisės aktų nustatyta tvarka privalo finansinėse ataskaitose pateikti informaciją apie segmentus, ji turi taikyti visas šio standarto nuostatas.

Pagal 6-ojo verslo apskaitos standarto „Aiškinamasis raštas“ nuostatas didelių įmonių kategorijai priskiriamos įmonės, sudarydamos 2016 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas, taip pat privalo pateikti aiškinamajame rašte informaciją apie segmentus, taikydamos šio standarto nuostatas.

Tam tikrų sričių įmonių veiklą reglamentuojantys teisės aktai reikalauja atskleisti aiškinamajame rašte papildomą informaciją apie savo veiklą. Jeigu pagal tokių teisės aktų reikalavimus įmonė privalo atskleisti pagrindinius savo veiklos segmentus, šią informaciją finansinėse ataskaitose ji turėtų pateikti taikydama visas šio standarto nuostatas. Taip pat šiuo standartu turėtų vadovautis ir įmonės, kurios savo nuožiūra nusprendžia finansinėse ataskaitose pateikti informaciją apie segmentus.

II. FINANSINĖSE ATASKAITOSE TEIKTINI SEGMENTAI

4. Segmentas yra visus šiuos požymius atitinkanti sudedamoji įmonės verslo dalis:

4.1. kuri gali uždirbti pajamų ir patirti sąnaudų (įskaitant pajamas ir sąnaudas, susijusias su sandoriais, vykdomais su kitais tos pačios įmonės padaliniais);

4.2. kurios veiklos rezultatus nuolat tikrina įmonės vadovybė, siekdama įvertinti jos finansinius rezultatus ir priimti sprendimą dėl išteklių skyrimo segmentui;

4.3. kurios rengiama atskira finansinė informacija ir teikiama įmonės vadovybei.

Segmentas apibrėžiamas kaip sudedamoji įmonės dalis, kuri gali uždirbti pajamų, patirti sąnaudų, kurios atskira finansinė informacija rengiama valdymo tikslais ir teikiama pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams (vadovybei) ir kurios veiklos rezultatus jie nuolat tikrina.

Segmentas išskiriamas tuo atveju, jeigu jis atitinka visus minėtus požymius.

Segmentas gali vykdyti ekonominę veiklą, iš kurios jis laikinai neuždirba pajamų, pavyzdžiui, įsteigti nauji, bet pajamų dar neuždirbę įmonės padaliniai. Ne kiekviena įmonės dalis laikoma segmentu, pavyzdžiui, įmonės administracinis padalinys ar kiti funkciniai padaliniai negali uždirbti pajamų arba gali uždirbti tik atsitiktinių pajamų ir dėl to nebus laikomi segmentais.

Įmonės pagrindiniais vadovujančiaisiais darbuotojais (vadovybe) laikomi asmenys, kurie turi valdžią ir yra tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingi už ūkio subjekto veiklos planavimą, vadovavimą šiai veiklai ir jos kontrolę, pvz., direktoriai (generalinis direktorius ir kiti vadovaujantys administracijos darbuotojai) valdybos ir stebėtojų tarybos nariai, veikiantys pagal valdybos arba stebėtojų tarybos reglamentą ir kompetenciją. Pagrindiniu vadovujančiuoju darbuotoju laikomas ne tik konkrečias pareigas einantis vadovas, bet ir kiti asmenys, kurių funkcijos yra susijusios su išteklių paskirstymu ar įmonės išskirtų segmentų rezultatų vertinimu, pavyzdžiui, rinkodaros skyriaus vadovas. Segmento veiklai vadovauti gali būti paskirtas pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams tiesiogiai atskaitingas asmuo, kuris su jais

aptaria segmento veiklą, finansinius rezultatus ir pan. Šis asmuo gali vadovauti keliems segmentams. Tam tikrose įmonėse gali būti paskirti asmenys, atsakingi už atskirų prekių asortimentą ir (ar) paslaugų įvairovę konkrečiose teritorinėse rinkose.

---

1 pavyzdys

Įmonės „A“ veikla yra prekyba kompiuterine įranga. Įmonė „A“ turi tris pelningai veikiančius padalinius: pirmasis padalinys parduoda įrangą fiziniams asmenims, antrasis – juridiniams asmenims, trečiasis – valstybės ir savivaldybės institucijoms. Kiekvienas padalinys rengia atskirą finansinę informaciją ir ją teikia įmonės „A“ finansų direktoriui, kuris nuolat tikrina veiklos rezultatus. Šiuos padalinius įmonės finansų direktorius laiko atskirais segmentais.

Segmentas gali uždirbti pajamų ar patirti sąnaudų vykdydamas sandorius su kitais tos pačios įmonės padaliniais. Įmonės padalinys gali būti suprantamas kaip patronuojamoji įmonė, filialas ir pan. Įmonės pagrindiniai vadovaujantieji darbuotojai nuolat tikrina padalinių veiklos rezultatus.

---

2 pavyzdys

Finansines ir investicines paslaugas teikianti įmonė „B“ yra įsteigusi filialus Latvijoje ir Lenkijoje. Įmonės „B“ valdyba šiuos filialus laiko atskirais segmentais, todėl paskyrė šių filialų vadovus, kurie atsako už filialo veiklą, apskaitos tvarkymą ir ataskaitų valdybai teikimą. Įmonės „B“ apskaitoje registruojamos segmentų tarpusavio sandorių pajamos ir sąnaudos, kurios į finansines ataskaitas neįtraukiamos.

---

3 pavyzdys

Įmonių grupei priklauso trys įmonės: patronuojančioji įmonė „A“ ir dvi pensijų fondų valdymo įmonės „B“ ir „C“. Įmonės „A“ ir „B“ veiklą vykdo Lietuvoje, o įmonė „C“ – Rusijoje. Kadangi įmonių veiklą reglamentuoja skirtingi teisės aktai, įmonių grupė jas laiko atskirais segmentais. Be to, kiekviena įmonė rengia atskirą finansinę informaciją ir teikia įmonių grupės valdybos posėdžiams, kur nuolat aptariami šių segmentų veiklos rezultatai. Šiuo atveju, įmonių grupės konsoliduotųjų ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti atskleista, kad pagal įmonių veiklą reglamentuojančius teisės aktus įmonės „A“, „B“ ir „C“ laikomos atskirais segmentais.

---

5. Įmonė (įmonių grupė) atskirai pateikia informaciją apie segmentą, jei jis atitinka nors vieną iš šių požymių:

5.1. Segmento pardavimo pajamos, įskaitant gautas pajamas iš pardavimų kitoms įmonėms ar fiziniams asmenims (toliau – išorės klientai) ir kitiems įmonės segmentams ar įmonių grupės įmonėms, sudaro 10 ar daugiau procentų visų įmonės (įmonių grupės) pardavimo pajamų.

5.2. Segmento pelnas sudaro 10 ar daugiau procentų pelningai veikiančių segmentų pelno arba segmento nuostoliai sudaro 10 ar daugiau procentų nuostolingai veikiančių segmentų nuostolių.

5.3. Segmento turtas sudaro 10 ar daugiau procentų viso įmonės (įmonių grupės) turto.

Finansinėse ataskaitose parodomi ne visi segmentai. Jei segmentai yra nereikšmingi, jie gali būti neišskiriami.

Vertindama, ar segmentas bus teiktinas finansinėse ataskaitose, įmonė atsižvelgia į visus šio standarto 5 punkte nurodytus požymius. Jei tam tikras segmento rodiklis viršija 10 proc. ribą, aiškinamajame rašte informaciją apie tokį segmentą įmonė pateikia atskirai. Vertindama segmento pelną ar nuostolius, pelno rodiklį, t. y. bendrojo pelno (nuostolių), pelno (nuostolių) prieš apmokestinimą, grynojo pelno (nuostolių), pagrindinės veiklos pelno (nuostolių) ar kitą, įmonė pasirenka pati atsižvelgdama į įmonės veiklos pobūdį, specifika, pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams teikiamą informaciją ir pan.

---

1 pavyzdys

Įmonė „A“ turi komercines patalpas ir jos pagrindinė veikla yra patalpų nuoma. Pajamų ji taip pat gauna nuomodama automobilių stovėjimo aikštelę, kuria naudojasi patalpų nuomininkai. Įmonė „A“ savo nuožiūra nusprendė aiškinamajame rašte pateikti informaciją apie segmentus. Vertindamas patalpų ir stovėjimo aikštelės nuomos finansinius rodiklius, įmonės „A“ komercijos direktorius nustatė, kad pajamos iš patalpų nuomos sudaro 95 proc. įmonės „A“ pardavimo pajamų, pajamos iš stovėjimo aikštelės nuomos – 5 proc. Stovėjimo aikštelės balansinė vertė nesiekia 10 proc. viso įmonės „A“ turto vertės. Įmonės „A“ komercijos direktorius, atsižvelgdamas į apskaitos politikoje nustatytus kriterijus, pagal kuriuos pajamų ir sąnaudų dalis bus priskiriama atitinkamam segmentui, taip pat nustatė, kad bendrasis pelnas iš aikštelės nuomos nesiekia 10 proc. pelningai veikiančių įmonės segmentų bendrojo pelno. Šiuo atveju įmonės „A“ komercijos direktorius, atsižvelgdamas į stovėjimo aikštelės nuomos finansinius rodiklius, jos į atskirą segmentą neišskyrė ir informacijos apie atskirus segmentus nusprendė neteikti, nes liko tik vienas teiktinas segmentas, t. y. pagrindinė veikla, – patalpų nuoma.

---

2 pavyzdys

Įmonių grupei priklauso keturios įmonės: patronuojančioji įmonė „A“ ir trys patronuojamosios įmonės „B“, „C“ ir „D“. Patronuojančioji įmonė „A“ teikia investicijų ir turto valdymo paslaugas Baltijos šalyse, patronuojamoji įmonė „B“ – finansų ir investicijų valdymo paslaugas Lietuvoje, patronuojamoji įmonė „C“ – finansų ir investicijų valdymo paslaugas Latvijoje, o patronuojamoji įmonė „D“ – finansų ir investicijų valdymo paslaugas Estijoje. Įmonių grupę įmonės „A“, „B“, „C“ ir „D“ laiko atskirais segmentais.

Vertindama atskirų segmentų finansinius rodiklius, įmonių grupė nustatė, kad patronuojančiosios įmonės „A“ ir patronuojamosios įmonės „D“ pardavimo pajamos sudaro daugiau negu 10 proc. įmonių grupės pardavimo pajamų. Patronuojančiosios įmonės „A“ ir patronuojamųjų įmonių „B“ ir „D“ turtas sudaro daugiau negu 10 proc. įmonių grupės turto. Atsižvelgdama į apskaitos politikoje nustatytus kriterijus, pagal kuriuos pajamų ir sąnaudų dalis bus priskiriama atitinkamam segmentui, teiktinų segmentų pelno rodikliui vertinti įmonių grupės direktorių taryba pasirinko bendrąjį pelną. Įmonių grupė apskaičiavo, kad patronuojamosios įmonės „B“ ir „C“ dirbo nuostolingai ir kad patronuojamosios įmonės „C“ bendrasis nuostolis sudaro daugiau negu 10 proc. nuostolingai veikiančių segmentų bendrųjų nuostolių. Patronuojančioji įmonė „A“ ir patronuojamoji įmonė „D“ dirbo pelningai. Jų įprastinės veiklos pelnas sudarė daugiau negu 10 proc. pelningai veikiančių segmentų bendrojo pelno.

Rengdama 20X0 m. konsoliduotąsias finansines ataskaitas, įmonių grupė aiškinamajame rašte pateikia informaciją apie patrunuojančiąją įmonę „A“, patrunuojamąsias įmones „B“, „C“ ir „D“.

Panašūs segmentai gali būti sujungiami ir parodomi kaip vienas. Segmentai laikomi panašiais, jei jie atitinka abu šiuos kriterijus:

- a) jie panašūs pagal savo veiklos pobūdį;
- b) jų veiklos pelningumas yra panašus.

Atskirose ar konsoliduotose finansinėse ataskaitose įmonė gali pateikti informaciją ir apie segmentus, kurių rodikliai nesiekia 10 proc. ribos, jei šie segmentai yra reikšmingi dėl kitų priežasčių. Dažniausiai tai priklauso nuo to, ar valdymo tikslu įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams pateikiamoje informacijoje yra išskiriamos atskiros prekių rūšys, veiklos sritys ar regionai. Jei tokia informacija yra renkama, finansinėse ataskaitose teiktini segmentai turėtų būti nustatomi pagal tuos pačius principus neatsižvelgiant į tai, kiek procentų sudaro segmento pardavimo pajamos, turtas, pelnas ar nuostoliai.

6. Jeigu finansinėse ataskaitose teiktinų segmentų pardavimo pajamos sudaro mažiau kaip 75 procentus įmonės (įmonių grupės) pardavimo pajamų, turi būti atrinkta daugiau segmentų, nors jų rodikliai ir nesiektų 5 punkte nurodytos ribos. Išskiriama tiek papildomų segmentų, kol pasiekiami 75 procentai įmonės (įmonių grupės) pardavimo pajamų.

Finansinėse ataskaitose teiktinų segmentų pardavimo pajamos iš sandorių su išorės klientais turi siekti bent 75 proc. įmonės ar įmonių grupės pardavimo pajamų. Šiuo atveju teiktinų segmentų pardavimo pajamos lyginamos su įmonės ar įmonių grupės pardavimo pajamomis iš sandorių su išorės klientais, t. y. su pardavimo pajamomis, pateikiamomis įmonės ar įmonių grupės pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Jeigu pagal šio standarto 5 punkto nuostatas įmonės ar įmonių grupės išskirtų segmentų pajamos iš sandorių su išorės klientais yra mažesnės kaip 75 proc. įmonės ar įmonių grupės pardavimo pajamų, tai atrenkami papildomi finansinėse ataskaitose teiktini segmentai. Pirmiausia atrenkami segmentai, kurių rodikliai yra arčiausiai 5 punkte nurodytos ribos.

Pavyzdys

Įmonės „A“ direktorius valdymo ataskaitose išskiria tris pagrindinius segmentus – A, B ir C. Ataskaitiniais metais šių segmentų pajamos iš sandorių su išorės klientais sudaro 67 proc. įmonės „A“ pardavimo pajamų. Įmonė „A“ turi atrinkti dar kelis segmentus, kad finansinėse ataskaitose teiktinų segmentų pajamos būtų ne mažesnės kaip 75 proc. įmonės „A“ pardavimo pajamų. Likusių įmonės „A“ segmentų rodikliai yra tokie:

Segmentas	Segmento pardavimo pajamos sudaro visų įmonės pardavimo pajamų dalį (proc.)	Segmento bendrasis pelnas sudaro pelningai veikiančių segmentų bendrojo pelno dalį (proc.)	Segmento turtas sudaro viso įmonės turto dalį (proc.)
D	4	7	3
E	7	5	4

F	6	8	5
G	6	2	5
H	5	4	2
I	5	2	6

Įmonė „A“ neturi segmentų, kurių pardavimo pajamos, bendrasis pelnas ar turtas sudaro ne mažiau kaip 10 proc. atitinkamų įmonės „A“ rodiklių, todėl ji atrenka segmentus, kurių rodikliai yra arčiausiai nurodytos ribos. Išanalizavusi likusius segmentus, įmonės „A“ valdyba nusprendė atrinkti segmentus E ir F. Ataskaitinių metų aiškinamajame rašte įmonė „A“ atskleidžia informaciją apie segmentus A, B, C, E ir F, kurių pardavimo pajamos iš sandorių su išorės klientais sudaro 80 proc. įmonės „A“ pardavimo pajamų. Segmentų D, G, H ir I rezultatus įmonė „A“ parodo kaip bendrą teiktiniams segmentams nepriskirtą verslo dalį.

---

7. Jeigu įmonės vadovybė nusprendžia, kad segmentas, kuris buvo pateiktas ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose, ir toliau yra reikšmingas, tai informacija apie jį turi būti pateikiama ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose nepaisant to, kad jis jau neatitinka 5 punkte nustatytų požymių.

Pavyzdys

Praėjusiais ataskaitiniais metais įmonė „B“ atskleidė informaciją apie keturis segmentus: V, X, Y ir Z. Vertindama segmentų finansinius rodiklius, įmonės „B“ direktorių taryba nustatė, kad ataskaitiniais metais segmento X pajamos, bendrasis pelnas ir turtas nesiekia 10 proc. atitinkamų įmonės „B“ rodiklių. Įmonės „B“ direktorių taryba ateinančiais metais planuoja plėsti šio segmento veiklą, todėl nusprendžia informaciją apie šį segmentą pateikti ir šio ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose.

Jeigu įmonės pagrindiniai vadovaujantieji darbuotojai nusprendžia, kad segmentas, kuris buvo pateiktas ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose, yra nereikšmingas ir jis jau neatitinka šio standarto 5 punkte nustatytų požymių, tai informacijos apie jį pateikti ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose nebūtina. Jeigu segmentas tapo nereikšmingas dėl svarbių priežasčių, turėjusių įtakos įmonės veiklos rezultatams, informaciją apie tokį segmentą įmonė galėtų atskleisti.

8. Jeigu per ataskaitinį laikotarpį segmentas pripažįstamas finansinėse ataskaitose teiktinu segmentu, nes jis atitinka 5 punkte nustatytus požymius, turi būti pateikiama to segmento ir ankstesnio ataskaitinio laikotarpio lyginamoji informacija nepaisant, kad ankstesnį ataskaitinį laikotarpį jo rodikliai nesiekė 5 punkte nurodytos ribos.

Pavyzdys

20X1 metais įmonė „A“ vykdė segmento Y veiklos reklaminę kampaniją, todėl jo pardavimo pajamos žymiai padidėjo, t. y. sudarė daugiau kaip 10 proc. visų įmonės pardavimo pajamų, ir jis tapo finansinėse ataskaitose teiktinu segmentu. Įmonė „A“ 20X1 metų aiškinamajame rašte turi atskleisti informaciją apie šio segmento ne tik ataskaitinio laikotarpio rodiklius, bet ir palyginamuosius, 20X0 metų, duomenis.

---

9. Segmentai, kurie neatitinka 5–8 punktuose nustatytų reikalavimų, gali būti parodomi atskirai, jeigu vadovybė mano, kad tokia informacija apie segmentus galėtų būti naudinga finansinių ataskaitų informacijos vartotojams.

Finansinėse ataskaitose įmonė gali pateikti informaciją ir apie segmentus, kurie neatitinka 5–8 punktuose nustatytų reikalavimų, jei ši informacija yra naudinga finansinių ataskaitų informacijos vartotojams ar šie segmentai yra reikšmingi dėl kitų priežasčių. Jei tokia informacija yra renkama, finansinėse ataskaitose teiktini segmentai turėtų būti nustatomi pagal tuos pačius principus nepaisant, kiek procentų sudaro segmento pajamos, pelnas ar nuostoliai, turtas.

III. APSKAITOS POLITIKA, SUSIJUSI SU SEGMENTŲ INFORMACIJA

10. Apskaitos politika, susijusi su informacija apie segmentus, yra tokia apskaitos politika, kurią įmonė (įmonių grupė) pasitvirtina informacijai apie segmentus pateikti finansinėse ataskaitose. Šioje politikoje nustatomi segmentų išskyrimo, pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų priskyrimo jiems kriterijai.

Apskaitos politikos, susijusios su informacija apie segmentus, pagrindą paprastai sudaro apskaitos politika, kurią įmonė (įmonių grupė) taiko finansinėms ataskaitoms sudaryti. Apskaitos politikoje, susijusioje su informacija apie segmentus, turi būti numatyta, kas priskiriama segmento pajamoms ir sąnaudoms, kaip paskirstomos netiesioginės sąnaudos. Taip pat turi būti numatyta, koks turtas ir įsipareigojimai priskiriami segmentui.

Segmento turtas suprantamas kaip įmonės (įmonių grupės) turtas, kuris tiesiogiai naudojamas segmento veikloje arba pagrįstai gali būti jam priskiriamas.

Segmento įsipareigojimai suprantami kaip įsipareigojimai, susiję su segmento veikla, kurie tiesiogiai priklauso segmentui arba pagrįstai gali būti jam priskiriami.

Segmento pajamos suprantamos kaip įmonės (įmonių grupės) pajamų dalis, kuri tiesiogiai arba remiantis pasirinktais kriterijais priskiriama segmentui.

Segmento sąnaudos suprantamos kaip įmonės (įmonių grupės) sąnaudų dalis, kuri tiesiogiai arba remiantis pasirinktais kriterijais priskiriama segmentui.

11. Turtas ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos segmentams priskiriama įmonės pasirinkta tvarka, atsižvelgiant į jų turinį, segmento veiklos pobūdį, jo sąlyginį savarankiškumą.

Vertindama segmento pelno (nuostolių) rodiklį, įmonė pajamas ir sąnaudas, o taip pat turtą ir įsipareigojimus segmentui priskiria pagal tam tikrus kriterijus, kuriuos įmonė nusistato pati. Paprastai pajamoms ir sąnaudoms priskiriamos tokios pajamos ir sąnaudos, kurios tam segmentui gali būti priskiriamos tiesiogiai. Kai kurios pajamos ir sąnaudos gali būti priskiriamos pagal tam tikras proporcijas. Jeigu nėra nustatyto pajamų ir sąnaudų skirstymo kriterijaus, jos atskiriems segmentams nepriskiriamos ir parodomos kaip bendros įmonės pajamos ir sąnaudos.

Pavyzdys

Įmonė „A“ turi tris padalinius, kurie gamina skirtingą produkciją. Rengiant valdymo apskaitos ataskaitas, įmonės „A“ direktoriaus sprendimu administracijos išlaikymo išlaidos padaliniams priskiriamos proporcingai jų gautoms pajamoms. Kiekvienas įmonės „A“ padalinys, gaminantis produkciją, direktoriaus sprendimu laikomas atskiru segmentu. Nustatant segmentų pelną (nuostolius), įmonės „A“ direktoriaus sprendimu administracinės sąnaudos priskiriamos segmento sąnaudoms tokiu pačiu principu, kaip ir rengiant valdymo apskaitos ataskaitas.

---

12. Kelių segmentų bendrai naudojamas turtas gali būti priskiriamas proporcingai konkrečiam segmentui tik tada, jei su tuo turtu susijusios pajamos ir sąnaudos taip pat priskiriamos tam segmentui.

Jei segmento sąnaudose parodomas turto nusidėvėjimo sąnaudos, tai tas turtas arba jo dalis, proporcinga nusidėvėjimo sąnaudų sumai, taip pat turėtų būti priskiriama tam segmentui.

Pavyzdys

Įmonės „A“ valdyba išskyrė du segmentus K ir L, kurių veikloje naudojamas įrenginys X. Įmonės „A“ valdyba nusprendė, kad segmento K sąnaudoms bus priskiriama 30 proc. įrenginio X nusidėvėjimo sąnaudų. Rengiant segmento K finansinę informaciją, joje turėtų būti parodoma 30 proc. įrenginio X likutinės vertės ir nusidėvėjimo sąnaudų.

IV. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS

13. Įmonė (įmonių grupė) aiškinamajame rašte turi atskleisti:

13.1. segmentų atskyrimo požymius;

Aiškinamajame rašte įmonė (įmonių grupė) turi atskleisti požymius, pagal kuriuos įmonė atskiria segmentus. Tokių požymių pavyzdžiai galėtų būti:

- gaminamos produkcijos, parduodamų prekių ar teikiamų paslaugų pobūdis;
  - šalys arba šalies regionai;
  - įmonių veiklą reglamentuojantys teisės aktai ir pan.
-

Pavyzdys

Įmonės „A“ veikla – keleivių ir krovinių vežimas. Kadangi šias dvi sritis reglamentuojantys teisės aktai vežėjams nustato skirtingus reikalavimus, įmonės direktoriaus sprendimu keleivių ir krovinių vežimas laikomas atskirais segmentais. Šiuo atveju, įmonė „A“ aiškinamajame rašte turi atskleisti, kad segmentus atskiria pagal jos veiklą reglamentuojančius teisės aktus.

13.2. verslo dalis, iš kurių atskiri segmentai gauna pajamų;

Pavyzdys

Įvairių rūšių veiklą vykdančią įmonę „A“ sudaro trys verslo dalys: automobilių detalių gamybos, programinės įrangos kūrimo ir finansinių operacijų valdymo. Kiekvieną verslo dalį įmonės „A“ finansų direktorius nusprendė laikyti atskiru segmentu, iš kurio ji uždirbtų pajamų.

Kadangi įmonė „A“ savo nuožiūra nusprendė aiškinamajame rašte pateikti informaciją apie segmentus, ji turėtų atskleisti ir verslo dalis, iš kurių atskiri segmentai gauna pajamų:

1. Automobilių detalių gamybos dalis gamina lengvųjų ir krovininių automobilių atsargines detales, skirtas parduoti automobiliais prekiaujantiems mažmenininkams.
  2. Programinės įrangos kūrimo dalis gamina taikomąją programinę įrangą, kuri parduodama kompiuterių gamintojams ir mažmenininkams.
  3. Finansinių operacijų valdymo dalis yra atsakinga už įmonės finansines operacijas, įskaitant iš kitų segmentų klientų perkamų produktų finansavimo ir turto skolinimo operacijas.
-

13.3. apskaičiuotą kiekvieno teiktino segmento pelną (nuostolius);

Aiškinamajame rašte įmonė turi atskleisti kiekvieno teiktino segmento pelną ar nuostolius ir koregavimus, kurie buvo atlikti siekiant suderinti teiktinų segmentų pelną (nuostolius) su pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiamu įmonės pelnu (nuostoliais).

Pavyzdys

Įmonės „A“ direktoriaus sprendimu įmonėje išskiriami B, C ir D segmentai, kurie ataskaitiniu laikotarpiu veikė pelningai. Atsižvelgdama į įmonės direktoriui teikiamą informaciją, segmentų pelno rodikliui vertinti įmonė „A“ pasirinko bendrojo pelno (nuostolio) rodiklį.

20X0 m. segmento B bendrasis pelnas sudarė 200 000 EUR, segmento C – 100 000 EUR, segmento D – 97 000 EUR, teiktiniams segmentams nepriskirtos verslo dalies – 30 000 EUR. Segmentų tarpusavio sandorių pelnas sudarė 27 000 EUR. Kadangi įmonės „A“ sprendimu teiktini segmentai yra vertinami pagal jų bendrąjį pelną, aiškinamajame rašte ji atskleidžia kiekvieno teiktino segmento bendrąjį pelną ir, siekdama suderinti teiktinų segmentų bendrąjį pelną su pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiamu įmonės bendruoju pelnu (nuostoliais), atlieka koregavimus, kurie pateikiami lentelėje.

Teiktinų segmentų bendrojo pelno suderinimas su pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiamu įmonės bendruoju pelnu (nuostoliais)

	Eurais
Segmento B bendrasis pelnas (nuostoliai)	200 000
Segmento C bendrasis pelnas (nuostoliai)	100 000
Segmento D bendrasis pelnas (nuostoliai)	97 000
Teiktinų segmentų bendrasis pelnas (nuostoliai)	397 000
Teiktiniams segmentams nepriskirtos verslo dalies bendrasis pelnas (nuostoliai)	30 000
Segmentų tarpusavio sandorių pelno eliminavimas	(27 000)
Bendrasis pelnas (nuostoliai), parodomas pelno (nuostolių) ataskaitoje	400 000

13.4. kiekvieno teiktino segmento turto, įsipareigojimų vertę, jei tokia informacija nuolat pateikiama įmonės vadovybei.

Įmonė aiškinamajame rašte turi atskleisti teiktinam segmentui priskirto turto, įsipareigojimų vertę, nebent tokia informacija nebūtų teikiama įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams.

Segmentui priskirto su jo veikla susijusio turto pavyzdžiai:

- a) ilgalaikis materialusis turtas, naudojamas segmento veikloje;
- b) nematerialusis turtas;
- c) atsargos;
- d) pirkėjų skolos;
- e) pinigai ir pinigų ekvivalentai.

Paprastai finansinis turtas ir trumpalaikės investicijos pateikiami kaip atskiras neskirstomas turtas. Segmento turtui gali būti priskiriamas finansinis turtas ir su juo susijęs prestižas, jei investicijos įsigijimas yra tiesiogiai susijęs su segmento veikla.

Segmentui priskiriamų su jo veikla susijusių įsipareigojimų pavyzdžiai:

- a) įsipareigojimai tiekėjams;
- b) gauti avansai;
- c) su darbo santykiais susiję įsipareigojimai;
- d) pelno mokesčio įsipareigojimai.
- e) atidėjiniai garantiniam aptarnavimui.

Skoliniai įsipareigojimai, skolos kredito įstaigoms, pagal vekselius ir čekius mokėtinos sumos ir jų palūkanos segmento įsipareigojimams gali būti nepriskiriamos, jei segmento veikla nesusijusi su finansine veikla.

Įsipareigojimai, kurių pagrįstai negalima priskirti išskirtiems segmentams, turi būti pateikiami kaip atskiri neskirstomi įsipareigojimai.

Pavyzdys

Įmonė „A“ išskiria tris segmentus – taksi paslaugas, automobilių remonto paslaugas, automobilių dalių parduotuves – ir teiktiniams segmentams nepriskirtą verslo dalį. Įmonės „A“ generaliniam direktoriui nuolat teikiama informacija apie teiktinų segmentų turto ir įsipareigojimų vertę. Kadangi įmonė „A“ savo nuožiūra nusprendė aiškinamajame rašte pateikti informaciją apie segmentus, ji atskleidžia kiekvieno teiktino segmento turto ir įsipareigojimų vertę.

Turto, mokėtinų sumų ir įsipareigojimų vertė

(tūkst. eurų)

Rodikliai	Segmentai						Teiktiniams segmentams nepriskirta verslo dalis		Iš viso	
	Taksi paslaugos		Automobilių remonto paslaugos		Automobilių dalių parduotuvės		20X1	20X0	20X1	20X0
	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0				
Ilgalaikis turtas	180	150	470	467	343	302	200	200	1 193	1 119

Nematerialusis turtas	-	-	10	7	3	2	5	5	18	14
Materialusis turtas	180	150	460	460	340	300	195	195	1 175	1 105
Trumpalaikis turtas	2	1	22	22	93	110	12	15	129	148
Atsargos	-	-	10	8	60	68	-	-	70	76
Per vienus metus gautinos sumos	2	1	12	14	33	42	12	15	59	72
Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai	260	240	240	247	550	531	199	191	1 249	1 209
Po vienu metų mokėtinos sumos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	80	65	250	160	150	145	130	133	610	503
Per vienus metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	180	175	90	87	400	386	69	58	739	706

Pastaba: ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną įmonė neturėjo finansinio ir kito ilgalaikio turto (atidėtojo pelno mokesčio, biologinio turto ir kt.), trumpalaikių investicijų, negavo dotacijų ir nesudarė atidėjinių.

14. Apie kiekvieną teiktiną segmentą aiškinamajame rašte įmonė (įmonių grupė) turi atskleisti toliau nurodytą informaciją, jeigu ji teikiama įmonės vadovybei:

14.1. praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento pajamas, atskirai iš sandorių su išorės klientais ir iš sandorių su kitais segmentais, jei tokių buvo;

Įmonė aiškinamajame rašte turi atskleisti teiktino segmento praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento pajamas, atskirai iš sandorių su išorės klientais ir iš sandorių su kitais segmentais, jei tokių buvo ir jei tokia informacija teikiama įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams.

Pavyzdys

Gamybos įmonė „A“, kuri savo nuožiūra nusprendė aiškinamajame rašte pateikti informaciją apie segmentus, turi tris padalinius. Įmonė „A“ vykdo veiklą, susijusią su medienos perdirbimu, ir gamina keletą skirtingų produktų. Pirmasis padalinys perka medieną ir gamina ruošinius, kuriuos parduoda išorės klientams ir kitiems įmonės padaliniams. Antrasis padalinys gamina baldus, kuriuos parduoda išorės pirkėjams, o dalį gamybos atliekų parduoda kitiems įmonės padaliniams. Trečiasis įmonės padalinys gamina popierių ir įpakavimo medžiagas, kurias parduoda išorės vartotojams ir kitiems įmonės padaliniams. Įmonės „A“ sprendimu valdymo tikslu pardavimo kitiems padaliniams apskaita vykdoma atskirose sąskaitose. Įmonės „A“ valdyba išskiria tris segmentus, kurie turi skirtingą pelningumą ir verslo riziką.

Pardavimo pajamos

(mln. eurų)

Rodikliai	Segmentai	Vidaus	Iš viso
-----------	-----------	--------	---------

		Medienos ruošinių gamyba		Baldų gamyba		Popieriaus gamyba		sandorių eliminavimas		20X1	20X0
		20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0		
A.	Pardavimo pajamos	100	80	40	30	60	50	-40	-30	160	130
A.1.	Pardavimo pajamos iš sandorių su išorės klientais	80	70	35	20	45	40			160	130
A.2.	Pardavimo pajamos iš sandorių su kitais segmentais	20	10	5	10	15	10	-40	-30	0	0

14.2. praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento palūkanų pajamas ir sąnaudas;

Įmonė aiškinamajame rašte turi atskleisti teiktino segmento palūkanų pajamas ir sąnaudas, jei tokia informacija teikiama įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams.

Pavyzdys

Įmonė „A“ išskiria tris segmentus: B, C ir D. Segmentas D didžiąją dalį pajamų gauna iš palūkanų. Kadangi įmonės „A“ finansų direktoriui nuolat teikiama informacija apie šio segmento palūkanų pajamas, aiškinamajame rašte ji turi būti atskleidžiama atskirai.

14.3. praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento sąnaudas;

Apie kiekvieną teiktiną segmentą aiškinamajame rašte įmonė (įmonių grupė) turi atskleisti praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento sąnaudas, jeigu tokia informacija teikiama įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams. Pavyzdžiui, įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams valdymo tikslu teikiama informacija apie finansinėse ataskaitose teiktinų segmentų pardavimo savikainą ir pardavimo, bendrąsias ir administracines sąnaudas, todėl įmonės aiškinamajame rašte atskleidžiamos šios teiktinų segmentų sąnaudų rūšys. Sąnaudų, kurių įmonės pagrindiniai vadovaujantieji darbuotojai negali pagrįstai priskirti išskirtiems segmentams, neskirsto ir pateikia atskirai.

Pavyzdys

Įmonė „A“, kuri gamina medienos ruošinius, baldus ir popierių, savo nuožiūra nusprendė aiškinamajame rašte pateikti informaciją apie segmentus. Įmonės „A“ generalinio direktoriaus sprendimu sąnaudos, kurios tiesiogiai susijusios su segmento pagrindine veikla, priskiriamos segmento pardavimo savikainai. Dalis pardavimo, bendrųjų ir administracinių sąnaudų įmonės „A“ generalinio direktoriaus sprendimu paskirstyta proporcingai segmento pardavimo savikainai, kita dalis (draudimo sąnaudų, veiklos mokesčių sąnaudų, reprezentacinių išlaidų) – neskirstoma. Kadangi informacija apie palūkanų sąnaudų priskyrimą atskirtiems segmentams nerengiama ir

įmonės generaliniam direktoriui neteikiama, įmonė „A“ palūkanų sąnaudas priskiria prie neskirstomų sąnaudų.

Sąnaudos

(mln. eurų)

	Rodikliai	Segmentai						Vidaus sandorių eliminavimas		Iš viso	
		Medienos ruošinių gamyba		Baldų gamyba		Popieriaus gamyba		20X1	20X0	20X1	20X0
		20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0				
B.	Sąnaudos	68	64	21	14	41	29	-24	-20	114	93
B.1.	Pardavimo savikaina	50	45	15	10	30	20	-24	-20	71	55
B.2.	Pardavimo sąnaudos	2	2	1	1	1	1			4	4
B.3.	Bendrosios ir administracinės sąnaudos	16	17	5	3	10	8			31	28
B.4.	Neskirstomos sąnaudos									8	6

14.4. turto nusidėvėjimą ir amortizaciją;

Apie kiekvieną teiktiną segmentą aiškinamajame rašte įmonė (įmonių grupė) turi atskleisti segmentui priskirto ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą ir nematerialiojo turto amortizaciją per ataskaitinį laikotarpį. Nusidėvėjimas ir amortizacija, kurių negalima pagrįstai priskirti išskirtiems segmentams, neturi būti skirstomi ir turi būti pateikiami atskirai.

14.5. įmonių grupei tenkančią susijusių įmonių pelno (nuostolių) dalį, parodoma taikant nuosavybės metodą;

14.6. pelno mokesčio sąnaudas arba pajamas;

14.7. atidėtojo pelno mokesčių;

14.8. kitus svarbių nepiniginių straipsnių duomenis.

Jeigu įmonės (įmonių grupės) pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams yra teikiami kitų svarbių nepiniginių straipsnių duomenys, jie turi būti atskleidžiami aiškinamajame rašte. Pavyzdžiui, jei pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams teikiama informacija apie tam tikro segmento turto vertės sumažėjimą, ji galėtų būti atskleidžiama aiškinamajame rašte.

15. Visų teiktinų segmentų ir įmonės teiktiniams segmentams nepriskirtos verslo dalies rodiklių, išvardytų šio standarto 14 punkte, suma turi būti lygi įmonės (įmonių grupės) finansinių ataskaitų atitinkamuose straipsniuose pateiktų rodiklių sumai, t. y. visų teiktinų segmentų ir jiems nepriskirtos verslo dalies pajamos, sąnaudos ir pelnas

(nuostoliai) turi būti lygūs atitinkamų pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių, turtas ir įsipareigojimai – atitinkamų balanso straipsnių sumoms.

Visų teiktinų segmentų ir įmonės teiktiniams segmentams nepriskirtos verslo dalies pajamos, sąnaudos ir pelnas (nuostoliai) turi būti lygūs atitinkamų pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių, turtas ir įsipareigojimai – atitinkamų balanso straipsnių duomenims. Siekiant šio tikslo, eliminuojami segmentų tarpusavio sandoriai, o finansinėse ataskaitose teiktiniais nelaikomų segmentų bendras rezultatas parodomas skiltyje *Teiktiniams segmentams nepriskirta dalis*. Pajamos, sąnaudos, turtas ir įsipareigojimai, kurie negali būti pagrįstai priskiriami nustatytiems segmentams, pateikiami atskirai.

Balanso straipsnių duomenų ir segmentų turto ir įsipareigojimų derinimas galėtų būti pateikiamas lentelėje. Čia pateikta 1 lentelė yra pavyzdinė. Atsižvelgdama į veiklos pobūdį ir į įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams teikiamą informaciją, įmonė gali rengti ir kitokią lentelę, kuri atskleistų teiktinų segmentų ir jiems nepriskirtos verslo dalies turto ir įsipareigojimų suderinimą su balanso straipsnių duomenimis.

1 lentelė

Rodikliai	Segmentai						Vidaus sandorių eliminavimas		Teiktiniams segmentams nepriskirta dalis		Balanso straipsnio sumos	
	A		B		C		20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0
	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0						
Ilgalaikis turtas												
Nematerialusis turtas												
Materialusis turtas												
Finansinis turtas												
Kitas ilgalaikis turtas												
Trumpalaikis turtas												
Atsargos												
Per vienus metus gautinos sumos												
Trumpalaikės investicijos												
Pinigai ir pinigų ekvivalentai												
Dotacijos, subsidijos												
Atidėjiniai												
Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai												
Po vienu metų mokėtinos sumos ir												

kiti ilgalaikiai įsipareigojimai													
Per vienus metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai													

Pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių duomenų ir segmentų pajamų ir sąnaudų derinimas galėtų būti pateikiamas lentelėje. Čia pateikta 2 lentelė yra pavyzdinė. Atsižvelgdama į veiklos pobūdį ir įmonės pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams teikiamą informaciją, įmonė gali rengti ir kitokią lentelę, kuri atskleistų teiktinų segmentų ir jiems nepriskirtos verslo dalies pajamų, sąnaudų ir pelno (nuostolių) suderinimą su pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių duomenimis.

2 lentelė

Rodikliai	Segmentai						Vidaus sandorių eliminavimas		Teiktiniams segmentams nepriskirta dalis		Pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnio sumos	
	A		B		C							
	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0
Pardavimo pajamos												
Iš jų: pardavimo pajamos iš sandorių su išorės klientais												
pardavimo pajamos iš sandorių su kitais segmentais												
Pardavimo savikaina												
Iš jos: pardavimo kitiems segmentams savikaina												
Bendrasis pelnas												
Pardavimo sąnaudos												
Bendrosios ir administracinės sąnaudos												
Iš jų: turto nusidėvėjimo, amortizacijos sąnaudos												
Pagrindinės veiklos pelnas (nuostoliai)												
Kitos veiklos rezultatai												
Finansinės investicinės veiklos pajamos												
iš jų: palūkanų pajamos												
Finansinės investicinės veiklos sąnaudos												

iš jų: palūkanų sąnaudos												
Pelnas prieš apmokestinimą												
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos)												
Kitų svarbių nepiniginių straipsnių duomenys												
Grynasis pelnas (nuostoliai)												

Rengiant finansinių ataskaitų informaciją apie segmentus, tokie segmento vidaus sandoriai, kaip pardavimas tarp segmento padalinių ir jų tarpusavio įsipareigojimai, eliminuojami. Sandoriai su kitais įmonės ar įmonių grupės segmentais iš segmento ataskaitų neeliminuojami.

Segmento turto ir įsipareigojimų vertei turi įtakos konsoliduojant atliekami vertinimai ir koregavimai net ir tuo atveju, kai šie koregavimai neparodomi atskirose įmonės finansinėse ataskaitose.

1 pavyzdys

Sudarant konsoliduotąsias finansines ataskaitas buvo pripažintas prestižo, kuris susijęs su vienu iš patronuojamosios įmonės segmentų, nuvertėjimas. Šis prestižo nuvertėjimas patronuojamosios įmonės apskaitoje neregistruojamas, tačiau, teikiant informaciją apie segmentus, turto vertė turi būti atitinkamai koreguojama.

Jei įsigijus patronuojamąją įmonę rengiant konsoliduotąsias finansines ataskaitas buvo įvertintas jos ilgalaikis materialusis turtas, tai pateikiant informaciją apie segmentų turtą konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose reikia atsižvelgti į to įvertinimo rezultatus.

2 pavyzdys

Sudarant įmonių grupės konsoliduotąsias finansines ataskaitas buvo įvertintas patronuojamosios įmonės turtas, priskirtas segmentui A, ir padidinta jo vertė. Atliktas turto vertės koregavimas patronuojamosios įmonės apskaitoje neregistruojamas ir įmonės atskirose finansinėse ataskaitose nerodomas, tačiau sudarant ir teikiant informaciją apie segmentus, turi būti atsižvelgiama į turto vertės koregavimą.

16. Aiškinamajame rašte kiekvieno parodomo segmento straipsnio suma turi būti tokia, kokia pateikiama įmonės vadovybei ir pagal kurią ji priima sprendimus dėl išteklių segmentui skyrimo ir vertina jo veiklos rezultatus.

Jeigu vertindami segmento veiklos rezultatus ir priimdami sprendimą dėl išteklių skyrimo įmonės pagrindiniai vadovaujantieji darbuotojai naudoja informaciją apie segmento pelną (nuostolius), aiškinamajame rašte įmonė tokią informaciją turi atskleisti. Aiškinamajame rašte įmonė turi atskleisti tokią informaciją apie segmento turtą ir įsipareigojimus, kurią, įmonės pagrindinių vadovujančiųjų darbuotojų nuomone, finansinėse ataskaitose reikėtų pateikti.

Siekdama tiksliau įvertinti esamą įmonės padėtį ir jos uždirbamą pelną, įmonė pagrindinių vadovujančiųjų darbuotojų nurodymu gali skaičiuoti EBITDA (angl. Earnings

Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) ir jo išvestinius rodiklius. EBITDA vadinamas pelnas, kurį skaičiuojant neįtraukiamos palūkanos, pelno mokestis, nusidėvėjimas ir amortizacija. EBITDA gali būti taikomas atskirų teiktinų segmentų pelningumui palyginti.

Jeigu teiktinų segmentų rezultatai yra apskaičiuojami taikant EBITDA rodiklį, tai turėtų būti pateikiama aiškinamajame rašte.

Pavyzdys

Įmonė „B“ teikia turto nuomos paslaugas privatiems ir verslo klientams. Įmonės „B“ generalinis direktorius už šių paslaugų teikimą atsakingus padalinius laiko atskirais segmentais. Siekdamas tiksliau įvertinti esamą įmonės būklę ir jos gaunamą pelną įmonės generalinis direktorius nurodė teiktinų segmentų rezultatus įvertinti pagal EBITDA rodiklį, todėl įmonė „B“ pateikia kiekvieno teiktino segmento pajamas ir sąnaudas, kurios naudojamos šiam rodikliui apskaičiuoti.

Pelnas, apskaičiuotas taikant EBITDA rodiklį

(tūkst. eurų)

	Segmentai				Iš viso	
	Nuomos paslaugos privatiems klientams		Nuomos paslaugos verslo klientams			
	20X1	20X0	20X1	20X0	20X1	20X0
Suteiktų paslaugų pajamos	190	150	250	195	440	345
Sąnaudos iš viso	98	91	140	134	238	225
Iš jų: palūkanų sąnaudos	25	20	35	40	60	60
turto nusidėvėjimas	20	20	15	15	35	35
amortizacija	10	10	10	10	20	20
Sąnaudos, atėmus palūkanų sąnaudas, nusidėvėjimą ir amortizaciją	43	41	80	69	123	110
EBITDA	147	109	170	126	317	235

Įmonė „B“ aiškinamajame rašte atskleidžia, kad teiktinų segmentų rezultatai buvo apskaičiuoti naudojant EBITDA rodiklį.

17. Jeigu įmonės veiklos pobūdis pakeičiamas taip, kad pasikeičia jos teiktinų segmentų struktūra, ji turi pateikti ataskaitinio laikotarpio informaciją apie seną ir naują segmentų skirstymą, nebent ji tokios informacijos neturėtų arba ją gauti labai brangiai kainuotų.

Jei įmonės veiklos pobūdis pakeičiamas taip, kad pasikeičia jos teiktinų segmentų struktūra, pavyzdžiui, įmonė tampa įmonių grupės įmone ar panaikina filialą tam tikroje šalyje, teikdama ataskaitinio laikotarpio informaciją ji turi pateikti naują ir seną segmentų skirstymą.

Pavyzdys

Įmonės „A“ veikla – prekyba naujais automobiliais ir jų dalimis. Šios dvi veiklos rūšys įmonės direktoriaus nurodymu laikomos atskirais segmentais. 20X0 m. aiškinamajame rašte įmonė „A“ atskleidė informaciją apie šiuos du segmentus.

20X1 m. prekyba naujais automobiliais smuko, todėl įmonė „A“ pradėjo remontuoti automobilius. Įmonei „A“ pradėjus teikti šias paslaugas pasikeitė jos teiktinų segmentų struktūra. 20X1 m. aiškinamajame rašte paaiškinama, kad, palyginti su 20X0 m., pasikeitė įmonės teiktinų segmentų struktūra ir todėl ji atskleidžia informaciją apie du segmentus, t. y. prekybą automobilių dalimis ir remonto paslaugas, o prekybos naujais automobiliais teiktiniams segmentams nepriskiria.

18. Įmonė (įmonių grupė) turi pateikti toliau nurodytą informaciją apie turimų segmentų, nebent ji tokios informacijos neturėtų arba ją gauti labai brangiai kainuotų:

18.1. iš sandorių su išorės klientais gautas pajamas:

18.1.1. priskiriamas šaliai, kurioje yra įmonės nuolatinė buveinė;

18.1.2. priskiriamas visoms užsienio šalims, iš kurių įmonė gauna pajamų. Jeigu iš atskiros užsienio šalies gaunamos pajamos yra didelės, informaciją apie jas reikėtų pateikti atskirai. Įmonė turi atskleisti pajamų, gautų iš sandorių su išorės klientais, priskyrimo atskiroms šalims pagrindą.

Pavyzdys

Įmonė „B“, kurios nuolatinė buveinė yra Lietuvoje, gamina du skirtingus produktus (C ir D), kuriuos parduoda įvairiose pasaulio šalyse: Rusijoje, Japonijoje, Estijoje, Čekijoje ir Ispanijoje. Produktų C ir D gamybą įmonės valdyba laiko atskirais segmentais. Kadangi segmentų pardavimo pajamos, gaunamos užsienio šalyse, yra didelės ir apie jas įmonės valdybai informacija yra teikiama, aiškinamajame rašte įmonė atskleidžia produktų C ir D pardavimo pajamas atskirose šalyse.

Pardavimo pajamos

(mln. eurų)

Šalys	Produktas C		Produktas D	
	20X1	20X0	20X1	20X0
Lietuva	12	10	12	10
Rusija	20	18	8	12
Japonija	35	30	19	20
Čekija	12	10	8	10
Estija	5	5	2	5
Ispanija	8	5	15	25
Iš viso:	92	78	64	82

18.2. ilgalaikį turtą, išskyrus finansines priemones, atidėtojo pelno mokesčio turtą, atlygio darbuotojams turtą ir teises, susijusias su pensijų ir draudimo sutartimis:

18.2.1. esantį šalyje, kurioje yra įmonės nuolatinė buveinė;

18.2.2. esantį visose užsienio šalyse, kuriose įmonė jo turi. Jeigu atskiroje šalyje įmonė turi daug turto, informaciją apie jį reikia pateikti atskirai.

Pavyzdys

Įmonė „A“, kurios nuolatinė buveinė yra Lietuvoje, teikia finansines ir investicines paslaugas užsienio šalyse: Rusijoje, Norvegijoje, Estijoje, Čekijoje ir Ispanijoje. Įmonės „A“ valdyba kiekvieną veiklos rūšį laiko atskiru segmentu. Kadangi paslaugoms teikti minėtose šalyse įmonė „A“ yra įsteigusi filialus, ji turi daug ilgalaikio materialiojo turto, apie kurį valdybai teikiama informacija. Aiškinamajame rašte įmonė „A“ atskleidžia atskirose šalyse segmentams priskiriamą ilgalaikį materialųjį turta.

Ilgalaikis materialusis turtas

(mln. eurų)

Šalys	Finansinės paslaugos		Investicinės paslaugos	
	20X1	20X0	20X1	20X0
Lietuva	10	10	15	15
Rusija	20	20	15	20
Norvegija	30	35	30	25
Čekija	15	15	20	20
Estija	10	10	12	12
Ispanija	20	15	18	18
Iš viso:	105	105	110	110

19. Šio standarto 18 punkte nurodytą informaciją reikia pateikti tik tuo atveju, jeigu ji finansinėse ataskaitose nebuvo atskleista pateikiant kitų segmentų duomenis.

20. Jeigu pajamos, gautos iš sandorių su vienu išorės klientu, sudaro 10 ar daugiau procentų įmonės pajamų, įmonė turi atskleisti pajamų sumą, gautą iš tokio kliento, ir segmentą ar segmentus, iš kurių buvo gauta pajamų.

Pavyzdys

Gamybos įmonės „A“, kuri nelaikoma viešo intereso įmone, direktorius nusprendė, kad finansinėse ataskaitose bus teikiama informacija apie segmentus. Įmonė „A“ išskiria du segmentus: baldų ir medienos ruošinių gamybos. 20X1 m. įmonė „A“ dalį pagamintų baldų pardavė užsienio įmonei „B“. Šių baldų pardavimo pajamos sudarė 12 proc. įmonės „A“ pardavimo pajamų. Įmonės „A“ pardavimo pajamos 20X1 m. sudarė 10 000 000 EUR. Aiškinamajame rašte įmonė „A“ atskleidžia iš savo kliento (įmonės „B“) gautas baldų pardavimo pajamas, t. y. 1 200 000 EUR (0,12 x 10 000 000), ir nurodo baldų gamybos segmentą.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Nauja standarto redakcija taikoma sudarant 2010 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Standartas gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.
